Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 85.699 van 29 februari 2000

A. 60.880/XIII-267

In zake: 1. **de vereniging zonder winstoogmerk "KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS",**

2. **de vereniging zonder winstoogmerk "AVES"**,

die beide woonplaats hebben gekozen bij Mr. Alain LEBRUN, advocaat,
rue du Ruisseau 55
4000 Luik,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering.

Tussenkomende partijen :

1. **de vereniging zonder winstoogmerk "FEDERATION ROYALE ORNITHOLOGIQUE BELGE",**

rue des Bannes 7
4690 Roclenge-sur-Geer,

2. **de vereniging zonder winstoogmerk "CLUB MARIA VAN BOURGONDIË",**

3. **MOREL** Patrick,

die alle drie woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Thérèse de BROQUEVILLE, advocaat,
Ter Kamerenstraat 22 D/9
1200 Brussel,

4. **de vereniging zonder winstoogmerk "BELGISCHE ORNITHOLOGISCHE UNIE",**

   Vrerenstraat 49
   3700 Vreren,

5. de "**Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs**",

6. **de internationale vereniging "FEDERATION DES ASSOCIATIONS DE CHASSEURS DE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENNE**",

die beide woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Thérèse de BROQUEVILLE, advocaat,
Ter Kamerenstraat 22 D/9
1200 Brussel,

7. **de naamloze vennootschap "PARC PARADISIO",**

   die woonplaats heeft gekozen bij Mr. Benoît MICHAUX en Mr. Fernand de VISSCHER, advocaten,
   Tervurenlaan 268 A
   1150 Brussel.

A. 60.887/XIII-268

In zake: 1. **de vereniging zonder winstoogmerk "AVES",**

2. **de vereniging zonder winstoogmerk "KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS",**

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Alain LEBRUN, advocaat,
rue du Ruisseau 55
4000 Luik,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering.

Tussenkomende partijen :

1. **de vereniging zonder winstoogmerk "FEDERATION ROYALE ORNITHOLOGIQUE BELGE",**

   rue des Bannes 7
   4690 Roclenge-sur-Geer,

2. **de vereniging zonder winst-oogmerk "CLUB MARIA VAN BOURGONDIË",**

3. **MOREL** Patrick,

4. de "**Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs**",

5. **de internationale vereniging "FEDERATION DES ASSOCIATIONS DE CHASSEURS DE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENNE**",

die alle vijf woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Thérèse de BROQUEVILLE,
advocaat,
Ter Kamerenstraat 22 D/9
1200 Brussel,

6. **de vereniging zonder winstoogmerk "BELGISCHE ORNITHOLOGISCHE UNIE"**

   Vrerenstraat 49
   3700 Vreren.

DE RAAD VAN STATE, XIIIe KAMER,

Gezien het op 17 november 1994 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk "KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS" en de vereniging zonder winstoogmerk "AVES" de nietigverklaring vorderen van de artikelen 20, 62, 63, 71 en 74, 1°, en van de bijlagen II van het besluit van 14 juli 1994 van de Waalse Regering betreffende de bescherming van de vogels in het Waalse Gewest (A.60.880/XIII-267);

Gelet op arrest nr. 52.279 van 17 maart 1995, waarbij de verzoeken tot tussenkomst in de rechtspleging in kort geding en in het geding tot nietigverklaring, ingediend door de vereniging zonder winstoogmerk "FEDERATION ROYALE ORNITHOLOGIQUE BELGE", de vereniging zonder winstoogmerk "CLUB MARIA VAN BOURGONDIË", Patrick MOREL, de "Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs", de internationale vereniging "FEDERATION DES ASSOCIATIONS DE CHASSEURS DE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENNE", de naamloze vennootschap "PARC PARADISIO" en de vereniging zonder winstoogmerk "BELGISCHE ORNITHOLOGISCHE UNIE", worden ingewilligd en de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de genoemde handeling wordt afgewezen;

Gezien het op 17 november 1994 ingediende verzoekschrift, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk "AVES" en de vereniging zonder winstoogmerk "KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS" de nietigverklaring vorderen van verschillende bepalingen van het besluit van 14 juli 1994 van de Waalse Regering betreffende de bescherming van de vogels in het Waalse Gewest (A.60.887/XIII-268);

Gezien de op 15 december 1994, op 19 en op 21 april 1995 ingediende verzoekschriften, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk "FEDERATION ROYALE ORNITHOLOGIQUE BELGE", de vereniging zonder winstoogmerk "CLUB MARIA VAN BOURGONDIË", Patrick MOREL, de "Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs", de internationale vereniging "FEDERATION DES ASSOCIATIONS DE CHASSEURS DE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENNE" en de vereniging zonder winstoogmerk "BELGISCHE ORNITHOLOGISCHE UNIE" vragen als tussenkomende partij te mogen optreden;

Gelet op de beschikkingen van 4 januari, 5 mei en 2 juni 1995 waarbij die tussenkomsten worden toegestaan;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien de verslagen van mevrouw VOGEL, adjunct-auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikkingen van 9 oktober 1997, waarbij de neerlegging van de dossiers en de verslagen ter griffie wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van de verslagen aan de partijen en gezien de laatste memories;

Gelet op de beschikkingen van 11 februari 1998, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaken voorkomen op de terechtzitting van 12 maart 1998, de datum waarop ze voor advies tot de terechtzitting van 26 maart 1998 zijn uitgesteld;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. A. LEBRUN, advocaat, die voor de vereniging zonder winstoogmerk "KONINKLIJK BELGISCH VERBOND VOOR DE BESCHERMING VAN DE VOGELS" en de vereniging zonder winstoogmerk "AVES" verschijnt, van Mr. J.-M. VAN DER MERSCH, advocaat, die voor het Waals Gewest verschijnt, van Mr. Th. de BROQUEVILLE, advocaat, die verschijnt voor de vereniging zonder winstoogmerk "FEDERATION ROYALE ORNITHOLOGIQUE BELGE", de vereniging zonder winstoogmerk "CLUB MARIA VAN BOURGONDIË", Patrick MOREL, de "Union

professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs", de internationale vereniging "FEDERATION DES ASSOCIATIONS DE CHASSEURS DE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENNE", en loco Mr. P. TAQUET, voor de vereniging zonder winstoogmerk "FEDERATION ROYALE ORNITHOLOGIQUE BELGE", van Mr. B. DELTOUR, loco Mr. B. MICHAUX en Mr. F. de VISSCHER, advocaten, die voor de naamloze vennootschap PARC PARADISIO verschijnen, en loco Mr. J.-M. MONVILLE, voor de vereniging zonder winstoogmerk "BELGISCHE ORNITHOLOGISCHE UNIE";

Gehoord het eensluidend advies van de heer QUINTIN, eerste auditeur bij de Raad van State;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de beroepen verknocht zijn; dat er grond is om ze samen te voegen;

Overwegende dat de "Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs" een vereniging is van jagers die wild voor consumptie verhandelen of wild voor handelsdoeleinden kweken; dat in artikel 2 van de statuten van deze vereniging haar doel als volgt wordt omschreven :

" Ze heeft tot doel de beroepsbelangen van haar leden te bestuderen, te beschermen en te bevorderen.

Daartoe doet ze het volgende:

In België wildmarkten oprichten, reglementeren en organiseren;

de door haar leden gedreven handel in wild bevorderen;

haar leden beschermen tegen onwettige handel en onwettige mededinging van stropers;

erop toezien dat niet wordt gejaagd in periodes dat de jacht gesloten is;

de beroepsbelangen van haar leden voor het gerecht verdedigen;

overtreders van de jachtwetten vervolgen;

optreden als burgerlijke partij in alle vorderingen tot bestraffing van het stropen, helen, colporteren, kopen of verkopen van verboden wild;

de handel in en het vervoer van wild bestemd voor wederuitzetting bevorderen;

de jacht met strikken en vallen voor het bestrijden van roofdieren en -vogels bevorderen;

de handel in daartoe bestemd gerei bevorderen;

de contacten tussen jagers en grondeigenaars of tussen jagers en landbouwers bevorderen met het oog op de huur van terreinen;

het weer uitzetten van wild op jachtgronden, het kweken van inheems wild alsook het invoeren van uitheemse soorten bevorderen;

ze zal een bureau oprichten waar haar leden gratis advies kunnen inwinnen";

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun laatste memories betwisten dat de gewone leden van die beroepsvereniging hetzij in hoofdberoep hetzij in bijberoep wild voor consumptie verhandelen of al dan niet in vrijheid levend wild kweken voor handelsdoeleinden; dat ze in dat verband eisen dat de beroepsvereniging de lijst van haar leden overlegt;

Overwegende dat de wet van 31 maart 1898 op de beroepsverenigingen bepaalt dat de vereniging rechtspersoonlijkheid heeft vanaf de tiende dag na de bekendmaking in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van de akte waarbij de statuten van de vereniging door

de Raad van State zijn bekrachtigd; dat er geen grond is om de lijst van de gewone leden te vragen, aangezien voornoemd vormvereiste in casu vervuld is en het doel rechtstreeks verband houdt met het onderwerp van het beroep; dat de tussenkomst van de "Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs" wordt toegestaan;

Overwegende dat artikel 3, § 1, 4°, van het besluit van de Waalse Regering van 14 juli 1994 betreffende de bescherming van de vogels in het Waalse Gewest bij arrest nr. 72.970 van 2 april 1998 is vernietigd; dat deze bepaling als volgt luidde : "Het is te allen tijde en om het even waar verboden : vogels, hun eieren, hun broedsels of pluimen of enig deel van de vogel of gemakkelijk herkenbaar product vervaardigd met vogels of een product waarvan de verpakking of de publiciteit verklaart dat het bij dit besluit beschermde vogelsoorten, -aarden of -families bevat, te houden, af te staan, te koop aan te bieden, voor de koop te vragen, te verkopen, bewust te kopen, te leveren, te vervoeren, zelfs in transit, voor het vervoer aan te bieden onverminderd de reglementen, wetten en besluiten betreffende de internationale handel van in het wild levende fauna- of florasoorten die met uitsterving bedreigd zijn"; dat verschillende andere bepalingen van het besluit, die bij de onderhavige beroepen worden aangevochten, door de nietigverklaring van die bepaling doelloos worden; dat dit geldt voor artikel 4, artikel 5, artikel 48, eerste lid, artikel 59, eerste lid, de artikelen 62, 63 en 71 en de bijlagen II; dat die bepalingen, die het accessorium vormen van het eerder vernietigde artikel 3, § 1, 4°, ter wille van de rechtszekerheid ook moeten worden vernietigd;

Overwegende dat de verwerende partij aanvoert dat de huidige kritiek van de verzoekende partijen op het kweken van vogels in tegenspraak is met hun vroegere standpunten waarbij het kweken van vogels werd aanbevolen als een bevredigend alternatief voor het vangen van vogels; dat als het beroep gegrond zou worden verklaard, de thans gehouden vogels volgens haar bovendien zouden moeten worden gedood, aangezien ze niet opnieuw kunnen worden vrijgelaten, daar artikel 64 van het besluit van 14 juli 1994 bepaalt dat "het verboden (is) kweekvogels in de natuur in te voeren"; dat dit gevolg zou indruisen tegen het statutaire doel van de verzoekende partijen;

Overwegende dat de vzw "CLUB MARIA VAN BOURGONDIË" en Patrick MOREL betwisten dat de verzoekende partijen een belang hebben bij de nietigverklaring van de bepalingen van het besluit van de Waalse Regering betreffende het kweken van vogels (de artikelen 62, 63 en 71 en de bijlagen II, waarop onder meer de middelen 9 tot 17 betrekking hebben); dat volgens hen uit de statuten van de verzoekende partijen blijkt dat hun doel alleen bestaat in het beschermen van wilde vogels en niet bestaat in het beschermen van gekweekte vogels, zodat het onderhavige beroep geen uitstaans heeft met hun doel; dat ze vervolgens opmerken dat de vroegere standpunten van de verzoekende partijen, die het kweken van vogels aanbevalen als een bevredigend alternatief voor het vangen van vogels, aantonen dat ze geen belang hebben bij het onderhavige beroep, waarbij ze het kweken van vogels aanvechten, en ten slotte dat de gevorderde nietigverklaring, als ze zou worden toegewezen, gevolgen zou hebben die rechtstreeks indruisen tegen het doel van de verzoekende partijen, aangezien, als bijlage II, c, vernietigd wordt, het

houden van de daarin vermelde roofvogels niet meer toegestaan zou zijn; dat ze onderstrepen dat, aangezien het volgens artikel 64 van het besluit van de Waalse Regering overigens verboden is gekweekte vogels in de natuur vrij te laten, er niets anders zou opzitten dan de thans in gevangenschap levende vogels te doden en dat dit gevolg rechtstreeks zou indruisen tegen het doel van de verzoekende partijen, namelijk het beschermen van vogels;

Overwegende dat de "Union professionnelle du Saint-Hubert Club de Belgique, Ligue des Chasseurs" en de internationale vereniging "FEDERATION DES ASSOCIATIONS DE CHASSEURS DE LA COMMUNAUTE ECONOMIQUE EUROPEENE" dezelfde argumenten tegen de ontvankelijkheid van de middelen 9 tot 17 aanvoeren als de tweede en de derde tussenkomende partij;

Overwegende dat de naamloze vennootschap PARC PARADISIO aanvoert dat het beroep niet-ontvankelijk moet worden verklaard, omdat de verzoekende partijen een onwettig belang nastreven; dat ze van oordeel is dat de verzoekende partijen, door de nietigverklaring te vorderen van artikel 62, § 3, van het besluit van de Waalse Regering, dat bepaalt dat dierparken gekweekte vogels mogen houden, in feite het doden van in gevangenschap levende dieren vorderen; dat ze benadrukt dat dit doel evenwel onwettig zou zijn, omdat het strijdig is met artikel 1 van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren (Belgisch Staatsblad van 3 december 1986), dat bepaalt dat dieren niet nutteloos mogen worden omgebracht; dat ze erop wijst dat artikel 62, § 3, van het besluit van de Waalse Regering perfect wettig zou zijn in het licht van artikel 8 van de wet van 14 augustus 1986, dat bepaalt dat wilde dieren wel mogen

worden gehouden in zoo's, dierenparken, private verzamelingen, circussen en dolfinaria;

Overwegende dat de verzoekende partijen, ook al beogen ze volgens hun statutaire doel alleen de bescherming van wilde vogels, er belang bij kunnen hebben om op te komen tegen bepalingen die in de eerste plaats betrekking hebben op het houden van gekweekte vogels, op de grond dat zulke bepalingen een zijdelingse weerslag kunnen hebben op de situatie van wilde vogels;

Overwegende, in verband met de eventuele tegenstrijdigheid met de standpunten die de verzoekende partijen in andere beroepen hebben ingenomen, dat de ontvankelijkheid van elk beroep wordt beoordeeld op grond van de specifieke gegevens ervan; dat de verzoekende partijen verklaren dat hun vroegere standpunten, waarbij ze vóór het kweken van vogels waren, moesten worden verstaan als het aanvaarden van het minste kwaad ten opzichte van het vangen van vogels, terwijl het onderhavige beroep gericht is tegen het kweken van vogels wegens de nadelen die dit systeem op zich inhoudt; dat bijgevolg niet duidelijk blijkt dat de standpunten van de verzoekende partijen tegenstrijdig zijn;

Overwegende dat, in verband met het argument dat het doel van het beroep (het doden van gekweekte vogels zonder dat dit bij de wet van 14 augustus 1986 is toegestaan) noodzakelijkerwijze onwettig zou zijn of strijdig zou zijn met het doel van de verzoekende partijen, namelijk het beschermen van vogels, het verbod om dieren nodeloos te doden, uitgevaardigd bij artikel 1 van de wet van 14 augustus 1986, van toepassing blijft in geval van nietigverklaring van de bepalingen van het besluit van de Waalse Regering waarbij het houden van gekweekte vogels wordt toegestaan; dat artikel 64 van

het besluit van de Waalse Regering, dat bepaalt dat gekweekte vogels niet in de natuur mogen worden vrijgelaten, niet kan leiden tot het doden van vogels aangezien dat tegen die wetsbepaling zou indruisen; dat de nietigverklaring van artikel 3, § 1, 4°, van het besluit bij arrest nr. 72.970 van 2 april 1998 tot slot tot gevolg heeft dat het houden van vogels niet verboden is;

Overwegende dat de excepties van niet-ontvankelijkheid niet kunnen worden aangenomen;

Overwegende van ambtswege dat de middelen die worden aangevoerd met het oog op de nietigverklaring van de artikelen 62, 63 en 71 niet meer hoeven te worden onderzocht, aangezien de nietigverklaring van die artikelen voortvloeit uit de nietigverklaring van artikel 3, § 1, 4°, bij arrest nr. 72.970 van 2 april 1998;

Overwegende dat de verzoekende partijen een twintigste middel van het verzoekschrift aanvoeren met het oog op de nietigverklaring van de woorden "en de gewone spreeuw (Sturnus vulgaris)" in artikel 20 van het bestreden besluit, op de grond dat die woorden niet voorkwamen in het ontwerp dat om advies was voorgelegd aan de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud, een advies dat krachtens de artikelen 52, § 2, en 33, vierde lid, van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud moest worden ingewonnen;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat uit stuk 1 van het administratief dossier blijkt dat artikel 24 van het voorontwerp van besluit, dat aan de Raad van State en aan de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud om advies was voorgelegd, wel de gewone spreeuw vermeldde en dat artikel 24 van het

voorontwerp artikel 20 van het bestreden besluit is geworden;

Overwegende dat luidens artikel 20 van het bestreden besluit drie vogelsoorten mogen worden bestreden of gestrikt, onder meer ter bescherming van de fauna; dat die bepaling dus een maatregel is die is genomen op basis van artikel 3 van de wet van 12 juli 1973; dat die bepaling krachtens artikel 33, vierde lid, juncto artikel 52, § 2, van diezelfde wet alleen kon worden goedgekeurd na advies van de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud;

Overwegende dat de gewone spreeuw niet voorkwam in de laatste versie waarover de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud naar behoren zijn standpunt heeft kunnen geven, namelijk in zijn advies van 19 april 1994; dat immers geen rekening hoeft te worden gehouden met het "tussentijdse" advies van 12 juli 1994 dat het bureau van de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud heeft gegeven, inzonderheid over de toevoeging van de bestreden woorden in de ontworpen tekst, aangezien dat advies met de volgende precisering was gericht aan de Minister : "Overeenkomstig de bepalingen van ons huishoudelijk reglement zal dit tussentijdse advies worden goedgekeurd op de plenaire vergadering van dinsdag 19 juli"; dat volgens de artikelen 4 en 7 van dat reglement alleen de Raad bevoegd is om te beraadslagen en te besluiten, zelfs in spoedeisende gevallen; dat het bestreden besluit op 14 juli 1994 is afgekondigd, dus voordat de Raad enige beslissing had genomen; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een eenentwintigste middel aanvoeren, dat ze in hun verzoekschrift als volgt verwoorden :

" Dit middel wordt ontleend aan schending van artikel 13 van richtlijn 79/409, dat verslechteringen ten opzichte van de situatie in 1979 verbiedt, en aan schending van artikel 2.1. van Benelux-beschikking M(72)18, dat bepaalt dat in- en uitvoer van vogels ook verboden is als daartoe vooraf geen toestemming is gegeven.

Dat voorschrift was in het Belgische recht omgezet bij artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 juli 1972, dat bij artikel 74, 1°, van de bestreden handeling wordt opgeheven zonder dat het door een soortgelijke bepaling wordt vervangen zoals in beschikking M(72)18 wordt geëist. Doordat de invoer en de uitvoer niet langer verboden zijn, is de genetische herkomst van de gekweekte vogels bovendien bijzonder moeilijk te controleren geworden, zoals in de voorgaande middelen is aangetoond. Artikel 74, 1°, moet dus worden vernietigd, op de grond dat artikel 3, eerste lid, van het koninklijk besluit van 20 juli 1972 en artikel 1 van dat koninklijk besluit bij dat artikel worden opgeheven.

Voorts moet worden gewezen op de ongerijmdheid die ontstaat door artikel 62, § 2, dat in een afwijking voorziet waardoor sommige vogels toch mogen worden ingevoerd en uitgevoerd, terwijl die in- en uitvoer volgens de beschermingsmaatregelen vermeld in titel II van het besluit helemaal niet (sic) verboden is";

Overwegende dat ze dit middel "in het licht van de nieuwe gegevens in het verslag" in hun laatste memorie anders verwoorden, en wel als volgt :

" «Het eerste onderdeel is gebaseerd op schending van artikel 13 van de richtlijn.

Gelet op de bloeiende internationale handel (...) is het niet-bestraffen van de invoer en de uitvoer, zoals in het verleden, een aanzienlijke verslechtering van de reglementering. Aan het Hof te Luxemburg moet een prejudiciële vraag nr. 4 worden gesteld :

Is de opheffing van het verbod op de invoer en de uitvoer van wilde vogelsoorten, en in het bijzonder van die vermeld in artikel 1 van richtlijn 79/409, een verslechtering die volgens artikel 13 van die richtlijn verboden is ?

Een tweede onderdeel is gebaseerd op schending van artikel 2.1. van beschikking M(72)18 van het Comité van Ministers van de Benelux. Het gaat om

een flagrante schending van artikel 2.1. in fine van die beschikking waarbij invoer en uitvoer zonder voorafgaande toestemming verboden wordt. Volgens het koninklijk besluit van 20 juli 1972 waren de invoer en de uitvoer volledig verboden. Het is niet wettig die bepaling op te heffen zonder een vergunning voor de invoer en de uitvoer te eisen.

Bijgevolg moet artikel 74, 1°, van het besluit van 14 juli 1994 worden vernietigd, op de grond dat artikel 3, eerste lid, van het koninklijk besluit van 20 juli 1972 en artikel 1 van dat koninklijk besluit bij dat artikel worden opgeheven».

Een derde onderdeel, dat vermoedelijk van openbare orde is, wordt ontleend aan schending van het standstill-beginsel dat bij artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet wordt ingesteld";

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie niet uitleggen welke "nieuwe gegevens in het verslag" van de auditeur hen ertoe brengen om de eerste twee onderdelen van het middel anders te verwoorden en om te vragen dat een prejudiciële vraag zou worden gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, en dat ze er zonder meer van uitgaan dat het derde en nieuwe onderdeel, dat ze aan het middel in hun laatste memorie toevoegen, van openbare orde is;

Overwegende dat de in- en uitvoer van vogels tot de bevoegdheid behoort van de federale overheid in het geval vermeld in artikel 6, § 1, III, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen; dat artikel 23 van de Grondwet bovendien geen rechtstreekse werking heeft en dat het middel dat aan de schending ervan wordt ontleend, niet van openbare orde is, zodat het in het verzoekschrift had kunnen - en dus had moeten - worden aangevoerd; dat het middel niet ontvankelijk is;

Overwegende dat het gaat om een beroep tot nietigverklaring van artikel 1 van het besluit (definitie van het Europese grondgebied), van artikel 2, § 2, 1° (uitsluiting van hoenderhofvogels), van artikel 2, § 2, 4° (uitsluiting van als wild gerangschikte vogelsoorten), van de woorden "dode of" en "hun eieren, hun broedsels" in artikel 4, van de woorden "de jacht of" in artikel 5, 1°, van artikel 21, 3°, van artikel 27, derde lid, van artikel 36, § 2, tweede lid (vierde zin), en derde lid, van artikel 41, tweede lid, van artikel 48, eerste lid, van de melding "afgestaan aan ... (naam en adres vermelden)" in bijlage V, van artikel 59, eerste lid, van de melding "afgestaan aan ..." in bijlage IV en van de kolom "afgestaan of ingeruild" en van voetnoot 1 in bijlage VI van het besluit, van de woorden "uitgevoerd, ingevoerd," in artikel 62, § 2, van bijlage II, b en c, van bijlage III, a en b, van de woorden "of de rechthebbende" in bijlage X, rubriek IV, en van artikel 73;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie afstand doen van het eerste middel omtrent artikel 1 van het besluit;

Overwegende dat de verzoekende partijen een tweede middel omtrent artikel 2, § 2, 1°, van het bestreden besluit ontlenen aan de omstandigheid dat dit artikel bepaalt dat het besluit niet toepasselijk is op "de hoenderhofvogels aanzien als agrarische huisdieren die gewoonlijk gehouden worden als inkomen- of opbrengstdieren voor de productie van vlees, eieren, pluimen of pelzen";

Overwegende dat ze in hun laatste memorie afzien van het eerste onderdeel van dat middel; dat ze

in het tweede onderdeel betogen dat als de bescherming ingesteld bij het besluit van de Waalse Regering niet toepasselijk is op de hoenderhofvogels, zulks moeilijkheden zou opleveren, omdat op de markt alle soorten van wilde eendachtigen, levende of dode, te vinden zijn die niet-gemuteerd zijn, wat betekent dat ze hetzelfde verenkleed hebben als de wilde soorten; dat de controle op de herkomst van eendachtigen volgens hen immers gedoemd is te mislukken; dat ze erop wijzen dat artikel 2, § 2, 1°, van het besluit van de Waalse Regering in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het tot discriminatie leidt tussen houders van wilde vogels en van tamme vogels; dat ze opmerken dat hoenderhofvogels volgens de jachtwet als "waterwild" zouden worden bestempeld, aangezien de vroegere uitzondering voor hoenderhofvogels verdwenen is van de lijst van het waterwild sinds de wijzigingen die bij het besluit van de Waalse Executieve van 18 juni 1992 zijn aangebracht; dat wilde hoenderhofvogels volgens hen aldus de bescherming genieten die door de jachtwet wordt geboden, zodat er geen enkele reden is om voor tamme hoenderhofvogels andere regels uit te vaardigen;

Overwegende dat de verwerende partij daarop het volgende antwoordt :

" Het antwoord op de vraag wanneer een vogel een hoenderhofvogel is, blijkt uit de feiten :

Als een eend de verendos van een wilde soort heeft en zich op de markt bevindt, zal ze niet als een hoenderhofvogel worden beschouwd, omdat ze gewoonlijk niet als gebruiks- of opbrengstdier worden gehouden";

Overwegende dat de interpretatie die de verwerende partij van artikel 2, § 2, 1°, van het bestreden besluit geeft, de enige interpretatie is die verenigbaar is met de tekst zelf van het genoemde artikel; dat de verzoekende partijen in hun laatste

memorie verklaren dat ze zich bij die interpretatie aansluiten; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een derde middel aanvoeren in verband met de omstandigheid dat "de als wild gerangschikte vogelsoorten bij toepassing van artikel 1bis van de jachtwet van 28 februari 1882" bij artikel 2, § 2, 4°, van de werkingssfeer van het besluit worden uitgesloten; dat ze in een eerste onderdeel opmerken dat de uitsluiting van de wilde vogels in strijd is met de opzet van de algemene regeling voor de eenvormige bescherming van alle soorten zoals die is vastgelegd in richtlijn 79/409 en in het Verdrag van Bern; dat ze in het tweede onderdeel onderstrepen dat de motieven tegenstrijdig zijn, doordat in artikel 66 van het besluit van de Waalse Regering staat dat de rode lijst (bedreigde soorten in het Waals Gewest) is vastgesteld in bijlage XI, terwijl artikel 2, § 2, 4°, van het besluit van de Waalse Regering bepaalt dat dit besluit niet toepasselijk is op de als wild gerangschikte vogels; dat die vogels volgens hen dus niet op de rode lijst kunnen staan; dat ze van oordeel zijn dat uit het advies van de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud evenwel blijkt dat sommige soorten vermeld in artikel 1bis van de jachtwet bedreigd zijn, zodat de rode lijst noodzakelijkerwijze onvolledig zou zijn als ze geen wildvogels zou mogen bevatten; dat ze in een derde onderdeel aanvoeren dat de motieven ook tegenstrijdig zijn op de grond dat de bestreden bepaling de in de jachtwet als wild gerangschikte vogels uitsluit, terwijl in artikel 5, 1°, van het besluit van de Waalse Regering naar de jacht wordt verwezen;

Overwegende dat met de jachtwet en de wet op het natuurbehoud gedeeltelijk verschillende doelen worden nagestreefd; dat beide wetten echter kunnen

bijdragen tot de uitvoering van de internationale akten betreffende het natuurbehoud; dat de omstandigheid dat de als wild gerangschikte vogels bij artikel 1bis van de jachtwet van 28 februari 1882 worden uitgesloten, op zich niet in strijd is met enige regeling van internationaal of intern recht; dat aangezien de jachtwet een akte van de wetgever is, het niet aan de afdeling administratie van de Raad van State is om te onderzoeken of die akte verenigbaar is met de internationale akten; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen een vierde middel ontlenen met het oog op het schrappen van de woorden "dode of" en "hun eieren, hun broedsels" in artikel 4 van het bestreden besluit;

Overwegende dat, zoals hierboven is vermeld, de nietigverklaring van artikel 3, § 1, 4°, van het besluit van 14 juli 1994 bij arrest nr. 72.970 van 2 april 1998 leidt tot de nietigverklaring van het voornoemde artikel 4; dat het middel bijgevolg niet hoeft te worden onderzocht;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie verklaren dat ze afstand doen van het vijfde middel;

Overwegende dat de verzoekende partijen een zesde middel ontlenen aan de nietigverklaring van artikel 21, 3°, van het bestreden besluit, dat bepaalt dat "de bestrijding of het strikken van vogels gebeurt met de volgende middelen en tuigen: (...) 3° door een valkenier gehouden roofvogels"; dat ze in een derde onderdeel de schending aanvoeren van de artikelen 52, § 2, en 33 van de wet van 12 juli 1973, aangezien artikel 21, 3°, van het bestreden besluit is toegevoegd nadat de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud om advies

was verzocht; dat ze van oordeel zijn dat die toevoeging essentieel is, aangezien uit de vroegere tekst niet bleek dat de valkenjacht kon worden gebruikt om beschermde wilde dieren te doden, noch dat zulk een bepaling kon worden opgevat als een op zichzelf staande afwijking van de artikelen 55 en volgende van het besluit;

Overwegende dat de verwerende partij in verband met het derde onderdeel antwoordt dat artikel 21, 3°, van het besluit geen enkel nieuw gegeven bevat waarvoor opnieuw adviezen hadden moeten worden ingewonnen, daar valkeniers roofvogels, die in werkelijkheid gekweekte vogels zijn, alleen houden om ze te gebruiken;

Overwegende dat de in het middel genoemde bepaling volgens de artikelen 52 en 33 van de wet van 12 juli 1973 alleen kon worden uitgevaardigd na advies van de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud; dat het huidige artikel 21 van het bestreden besluit overeenkwam met artikel 25 van de laatste versie waarover de Waalse Hoge Raad op regelmatige wijze advies had gegeven; dat de bepaling die met het middel wordt aangevochten, niet in die versie stond; dat ze echter als essentieel moet worden beschouwd aangezien ze betrekking heeft op de nadere regels voor een afwijking van het algemene verbod om vogels te vangen of te doden; dat het derde onderdeel van het middel gegrond is;

Overwegende dat er bijgevolg geen grond is om de eerste twee onderdelen van het zesde middel te onderzoeken;

Overwegende dat de verzoekende partijen het eerste onderdeel van het zevende middel aanvoeren met het oog op de nietigverklaring van artikel 27, derde

lid, van het bestreden besluit, op de grond dat dit artikel bepaalt dat het vijfjarenbesluit van de Regering, waarbij het vangen van vogels voor kweekdoeleinden wordt toegestaan, in werking treedt de dag dat het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt; dat ze die bepaling, waarover de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud niet om advies zou zijn gevraagd terwijl dat wél had moeten geschieden, belangrijk achten;

Overwegende dat de verwerende partij op dat punt niet antwoordt;

Overwegende dat het ontwerp dat aan de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud is voorgelegd, bepaalde dat het op zijn vroegst acht dagen na de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad in werking zou treden; dat vervolgens is bepaald dat het vijfjarenbesluit in werking zou treden op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad; dat die wijziging niet van wezenlijk belang is, wat de toepassing van de wet van 12 juli 1973 en het inwinnen van het advies van de Waalse Hoge Raad voor Natuurbehoud betreft; dat het eerste onderdeel van het zevende middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen in hun laatste memorie afstand doen van het tweede en het derde onderdeel van het zevende middel;

Overwegende dat de verzoekende partijen met het oog op de nietigverklaring van artikel 36 van het bestreden besluit een achtste middel aanvoeren, op de grond dat dit artikel slagkooien toestaat die in werking treden door middel van een koord; dat uit de Nederlandse versie van artikel 2.3 van Benelux-beschikking M(72)18 volgens hen volgt dat alleen klepkooien zijn toegestaan,

terwijl slagkooien die in werking treden door middel van een koord bij beschikking M(72)18 verboden zijn om de ludieke aantrekkingskracht van het vangen van vogels, die bij automatisch dichtklappende slagkooien niet bestaat, te voorkomen; dat er volgens hen, na adiëring van het Benelux-Gerechtshof, aldus grond zou zijn om artikel 36, § 2, tweede lid, vierde zin, en derde lid, van het besluit van de Waalse Regering waarbij slagkooien die in werking treden door middel van een koord worden toegestaan, te vernietigen; dat ze in hun laatste memorie onderstrepen dat het debat niet gaat over de automatische afstelling van het vangtuig, maar wel over het begrip "kooi"; dat ze in dat verband het volgende schrijven :

> "Het Benelux-criterium dat in het besluit wordt overtreden, is de term "cage" die een onvolledige vertaling is van de Nederlandse tekst van beschikking M(72)18 waarin sprake is van een "klepkooi" waarvan de juiste vertaling "cage à trébuchet" is. In 1972 was de klepkooi een gebruikelijk en "volks" tuig dat al eeuwen bekend was. De Benelux-wetgever kon dus alleen naar dat door het gebruik gedefinieerd tuig verwijzen.
>
> Tijdens de werkzaamheden van het Comité van Ministers van de Benelux, die plaatshadden te Luxemburg op 28 februari 1989, wees de heer VAN DER MEIREN, secretaris-generaal van de Benelux Economische Unie, erop (...) dat in het Frans oorspronkelijk de correcte vertaling "cage non-automatique à trébuchet" was gebruikt en dat hij niet wist wanneer de nuance uit de Franse tekst verdwenen was. Tijdens die vergadering van de werkgroep (jachtvogels) was gevraagd dat zou worden bekeken in welke mate geen beschikking tot uitlegging van artikel 2, § 3, van beschikking M(72)18 hoefde te worden genomen (...). Die kwestie is grondig onderzocht. Zoals in Les Novelles, droit administratif, deel IV, nr. 1322, wordt opgemerkt, is elke versie van een verdrag dat in twee of meer talen is opgesteld, rechtsgeldig en moeten uiteenlopende interpretaties worden opgelost door de wil van de wetgever te bepalen.
>
> De wil van de wetgever was echter duidelijk. Om daar tegen in te gaan, is de Franse vertaling duidelijk bijgewerkt en de strikkenzetters kregen

vanaf 1972 toestemming om verschillende volkomen nieuwe soorten van kooien te gebruiken, alsook de in het ministerieel besluit van 4 september 1978 genoemde "tentkooi", die in werkelijkheid een vermomde strik is, terwijl beschikking M(72)18 voornamelijk tot doel had strikken te verbieden. Het artikel waarbij dat vangtuig wordt toegestaan, is vernietigd bij arrest nr. 21.460 van 16 oktober 1981 op de grond dat het woord "kooi" op een gesloten ruimte met eventueel één of meer openingen in de wanden slaat en dat het begrip "kooi" hier dus oneigenlijk gebruikt is.

De verzoekende partijen voegen bij stuk DM5 enkele foto's van "kooien" die door strikkenzetters zijn uitgevonden en eigenlijk vermomde strikken zijn. Stuk DM6 bevat het besluit van 4 september 1978 en de bijlage met een tekening van de kooi in gesloten en in open toestand. In een arrest van 13 januari 1988 (stuk DM7) heeft het Hof van Cassatie kooien zonder bodem, die ook een oneigenlijke interpretatie van het begrip "kooi" zijn, verboden. Op 20 januari 1992 hebt u opnieuw een arrest gewezen, deze keer in zaak 39.783/III-10.834, om een nieuwe vangtechniek te verbieden.

Het besluit van 1994 bekrachtigt een nieuwe uitvinding, namelijk een slagkooi die in werking treedt door middel van een koord, wat fundamenteel afwijkt van de filosofie van de slagkooi zonder meer die bij de Benelux-beschikking is ingesteld en die helemaal geen ludiek aspect aan de jacht verleent";

Overwegende dat de verzoekende partijen vragen dat een prejudiciële vraag zou worden gesteld aan het Benelux-Gerechtshof; dat er grond is om hun verzoek in te willigen door aan dat Hof de vraag te stellen die in het dictum van dit arrest wordt vermeld;

Overwegende dat de verzoekende partijen een negende middel aanvoeren met het oog op de nietigverklaring van artikel 41, laatste lid, van het bestreden besluit, dat bij wijze van afwijking van de regel toestemming verleent om vogels te vangen op terreinen die onmiddellijk naast de woning liggen van vangers die in een gebied wonen dat aan een vreemde Staat grenst; dat het verbod om vogels te vangen in gebieden die aan een vreemde Staat palen, vermeld in

artikel 41, 5°, van het besluit van de Waalse Regering, volgens hen zou worden opgelegd bij artikel 7.1. van richtlijn 79/409, dat de lidstaten verbiedt om de inspanningen van naburige staten in het gedrang te brengen, terwijl de afwijking vervat in artikel 41, laatste lid, van het besluit van de Waalse Regering geen verband zou houden met de doelstelling van artikel 41, 5°, van het besluit van de Waalse Regering en tot een onaanvaardbare discriminatie zou leiden; dat ze eraan toevoegen dat artikel 41, laatste lid, van het besluit van de Waalse Regering aldus zou moeten worden vernietigd wegens schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet;

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat artikel 41, laatste lid, van het besluit van de Waalse Regering tot doel heeft om de mogelijk discriminerende invloed van punt 5° van dat artikel enigszins te compenseren en dat de Waalse Hoge Jachtraad heeft geoordeeld dat dit punt 5° op geen enkele objectieve reden berust en louter op willekeur berust;

Overwegende dat de verklaring die de verwerende partij voor de aangevochten afwijking heeft gegeven - namelijk de willekeur verbonden aan het verbod waarvan aldus wordt afgeweken te temperen - die afwijking niet aanvaardbaar maakt, aangezien er inderdaad een onrechtvaardig verschil in behandeling bestaat tussen de vangers die gebruik kunnen maken van de afwijking genoemd in artikel 41, laatste lid, van het besluit van de Waalse Regering en de vangers die onder de toepassing van artikel 41, 5°, van het besluit van de Waalse Regering vallen; dat het middel gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen met het oog op de nietigverklaring van bijlage III, b, van

artikel 9, 6°, en artikel 27, eerste tot derde lid, van het bestreden besluit een vijfde middel aanvoeren betreffende de vogelvangst; dat ze aanvoeren dat de verschillende in het middel genoemde bepalingen zouden moeten worden vernietigd wegens schending van de artikelen 5 en 9 van richtlijn 79/409, op de grond dat ze melding maken van soorten waarvoor een andere bevredigende oplossing bestaat dan ze te vangen en op de grond dat de in die bepalingen vervatte toestemming om vogels te vangen niet tot "kleine hoeveelheden" beperkt is;

Overwegende dat de bestreden bepalingen op zich geen toestemming inhouden om vogels te vangen, maar alleen van toepassing zijn als de vangst in een later uitgevaardigd besluit wordt toegestaan; dat artikel 9, 6°, van het besluit van de Waalse Regering de toekenning van de toestemming om vogels te vangen afhankelijk stelt van twee voorwaarden die in de richtlijn worden gesteld (vangen moet de enige bevredigende oplossing zijn en er mogen slechts kleine hoeveelheden worden gevangen); dat artikel 27 van het besluit uitdrukkelijk verwijst naar een besluit dat door de Waalse Regering moet worden uitgevaardigd; dat bijlage III, b, een kader schept waarbinnen de soorten en hoeveelheden die mogen worden gevangen in dat besluit moeten worden vermeld;

Overwegende dat de in het middel genoemde bepalingen van toepassing dienen te blijven, aangezien het vangen van vogels in de richtlijn niet volledig verboden wordt, aangezien het besluit van de Waalse Regering bepaalt dat moet worden voldaan aan de voorwaarden die in de richtlijn worden gesteld en aangezien het arrest van 12 december 1996 van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen stelt dat het vangen van vogels onder meer toegestaan is om de

nadelen van inteelt te voorkomen; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen met het oog op de nietigverklaring van de melding "rechthebbende" in rubriek IV van bijlage X, een zestiende middel aanvoeren op de grond dat die melding strijdig is met artikel 33, 4°, van het besluit van de Waalse Regering, dat bepaalt dat "de machtiging van de eigenaar van de grond waarop de vogelvangst voorzien is" in de vogelvangstvergunning moet worden vermeld; dat volgens hen dus niet in rubriek IV van bijlage X kon worden bepaald dat die "door de eigenaar of de rechthebbende" moet worden ingevuld;

Overwegende dat artikel 33, 4°, van het besluit weliswaar bepaalt dat "de machtiging van de eigenaar van de grond waarop de vogelvangst voorzien is" in de vogelvangstvergunning moet worden vermeld, maar dat moet worden aangenomen dat de Regering met het woord "eigenaar" heeft verwezen naar het meest verbreide geval van houders van een onroerend zakelijk recht, zonder de andere evenwel uit te sluiten; dat de melding "rechthebbende" in rubriek IV van bijlage X dus niet strijdig is met artikel 33, 4°, van het besluit; dat het middel niet gegrond is;

Overwegende dat de verzoekende partijen afstand doen van het zeventiende middel;

Overwegende dat, voor de beide beroepen, de overige prejudiciële vragen die de verzoekende partijen aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen of aan het Benelux-Gerechtshof willen laten stellen, naargelang van het geval, alsook de overige middelen of onderdelen van nieuwe middelen die zij in hun laatste memories opwerpen en als van openbare orde bestempelen,

betrekking hebben op artikelen van het besluit die, naar aanleiding van de nietigverklaring van artikel 3, § 1, 4°, van dat besluit moeten worden vernietigd; dat het dus geen zin heeft ze te onderzoeken,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De zaken met de nummers A. 60.880/XIII-267 en A. 60.887/XIII-268 worden samengevoegd.

Artikel 2.

Vernietigd worden, in het besluit van de Waalse Regering van 14 juli 1994 betreffende de bescherming van de vogels in het Waalse Gewest, de artikelen 4, 5, 21, 3°, 41, 5°, 48, eerste lid, 59, eerste lid, 62, 63 en 71, de bijlagen II en bijlage III, a, alsook de woorden "en de gewone spreeuw (Sturnus vulgaris)" in artikel 20.

Artikel 3.

Aangehouden wordt de uitspraak over het achtste middel van beroep A.60.887/XIII-268, waarover aan het Benelux-Gerechtshof de volgende prejudiciële vraag wordt gesteld :

" Staat artikel 2.3 van de beschikking van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 30 augustus 1972 met betrekking tot de bescherming van de vogelstand M(72)18 eraan in de weg dat het gebruik van slagkooien die in werking treden door middel van een koord wordt toegestaan ?

Artikel 4.

Beroep A.60.880/XIII-267 wordt voor het overige verworpen.

Artikel 5.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op negenentwintig februari tweeduizend door :

Mevr.	WILLOT-THOMAS,	kamervoorzitter,
de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

M.-Chr. MALCORPS. **M.-L. WILLOT-THOMAS.**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**